

Γεωπονικός Σύλλογος Λάρισα
Τηλέφωνο : 2410/618.638
e-mail : geonikoslarisa@gmail.com

ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ - Τηλέφωνο : 2410/627142
e-mail : geotee_1@otenet.gr
Καψούρη 4 – 41222, Λάρισα

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΩΝ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΘΕΡΑΠΕΥΣΕΙ ΤΗΝ ΑΚΡΑΙΑ ΕΛΛΕΙΨΗ ΑΡΔΕΥΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Είναι βέβαιο πως την περίοδο αυτή στη Θεσσαλία ζούμε πρωτόγνωρες καταστάσεις. Αυτό όμως δεν οφείλεται αποκλειστικά στα έντονα κλιματικά φαινόμενα και τις συνακόλουθες απειλές.

Καθοριστικός είναι και ο τρόπος αντιμετώπισης των προβλημάτων από τους κυβερνώντες, οι οποίοι αντικειμενικά υποτιμούν την έννοια της πρόληψης και την ανάγκη σχεδιασμού.

Βεβαίως εντέλει, στα πλαίσια ευρωπαϊκών οδηγιών, εγκρίνονται Σχέδια που φέρουν την υπογραφή των αρμόδιων υπουργών, όπως τα πρόσφατα Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων - ΣΔΛΑΠ και το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας -ΣΔΚΠ. Στην εφαρμογή όμως των μέτρων και των έργων που οι επιστήμονες με απόλυτη τεκμηρίωση υποδεικνύουν, παρουσιάζονται σοβαρές δυσλειτουργίες και προβλήματα και συνήθως τα Σχέδια αυτά «αναπαύονται» αναξιοποίητα στα ράφια κάποιου υπουργείου.

Το κυριότερο από όλα είναι η δυστοκία στην διάθεση των πόρων που απαιτούνται για την υλοποίηση όσων προβλέπονται. Στην πράξη, παρά τις όποιες διακηρύξεις, η κάλυψη σημαντικών ανθρώπινων αναγκών καθώς και η ασφάλεια όλων μας (λειψυδρία, πλημμύρες, επάρκεια σε επισιτιστικά αγαθά, κάλυψη ενεργειακών αναγκών με λογικό κόστος κοκ) τίθενται από τις κυβερνήσεις σε χαμηλή προτεραιότητα.

Συνεπώς πρόκειται περισσότερο για πρόβλημα πολιτικών επιλογών και κατά πολύ λιγότερο για πρόβλημα αδυναμιών στην διοίκηση ή για «έκτακτα» κλιματικά φαινόμενα που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν.

Στην επικαιρότητα την περίοδο αυτή κυριαρχεί το πρόβλημα των αρδεύσεων στην Θεσσαλία.

Αρκετές ανακοινώσεις κυβερνητικές (και όχι μόνο) αποπνέουν την αίσθηση πως τώρα με τον υπό δημιουργία Οργανισμό Διαχείρισης Υδάτων (ΟΔΥΘ ΑΕ) τα πράγματα στις αρδεύσεις θα μπούνε σε μια τάξη.

Αυτό όμως κάθε άλλο παρά δεδομένο πρέπει να θεωρείται. Η όποια αναρχία παρατηρείται σήμερα στην χρήση των υδάτων και η κατάφωρη παραβίαση των κανόνων της οδηγίας για τα νερά, αποτελούν παγιωμένες καταστάσεις που δημιουργήθηκαν εδώ και δεκαετίες, με ευθύνη και συχνά υπό τις ευλογίες των κυβερνήσεων.

Οι καταστροφικές, πλην όμως «αδειοδοτημένες», αντλήσεις υδάτων από μόνιμα αποθέματα υπόγειων υδροφορέων (των οποίων η ποιοτική κατάσταση από το ΣΔΛΑΠ έχει χαρακτηριστεί ως «κακή»), οι παρανομίες με την κατασκευή δεκάδων αυθαίρετων μικρών φραγμάτων μέσα στην κοίτη των ποταμών και άλλα παρόμοια, έχουν γίνει πλέον «καθεστώς», με τους αρμόδιους αλλά και τους εκπροσώπους της δικαιοσύνης να κάνουν τα στραβά μάτια μπροστά στην εξόφθαλμη οικολογική καταστροφή.

Σε αυτή λοιπόν την νοσηρή πραγματικότητα στον τομέα των αρδεύσεων, η δημιουργία του ΟΔΥΘ ΑΕ δεν μπορεί από μόνη της, ούτε επιχειρησιακά, ούτε επικοινωνιακά να έχει ουσιαστικά αποτελέσματα.

Όπως έχουμε επανειλημμένα τονίσει, για το «αλαλούμ» στις αρδεύσεις, για τον πανικό των αγροτών που αναζητούν απεγνωσμένα το νερό, για τις έντονες διαμάχες ανάμεσα στις επιμέρους περιοχές του κάμπου, η γενεσιουργός αιτία ήταν και παραμένει η επί πολλές δεκαετίες ακραία αναντιστοιχία ανάμεσα στην τεράστια «ζήτηση» νερού (κυρίως για τις αρδεύσεις) και στην περιορισμένη «προσφορά» (με βιώσιμο όμως τρόπο) από επιφανειακούς ταμιευτήρες, από λίμνες και ποτάμια, από υπόγειους υδροφορείς.

Με απλά λόγια στη Θεσσαλία αρδεύονται εκτάσεις κατά πολύ περισσότερες από εκείνες που μπορούν να εξυπηρετηθούν με νερό, με αποτέλεσμα να καταστρέφονται τα οικοσυστήματα, να «στεγνώνουν» τα ποτάμια, να

στερούνται οι επόμενες γενιές από το δικαίωμά τους να ζήσουν σε ένα περιβάλλον σαν αυτό η και καλύτερο από εκείνο που εμείς παραλάβαμε από τους προγόνους μας.

Βιώσιμες λύσεις για την τεράστια αντίφαση που βιώνουμε υπάρχουν. Θα μπορούσε θεωρητικά, με διάφορους τρόπους, να επιβληθεί στην γεωργία ένα νέο μείγμα καλλιεργειών, με δραματική μείωση των αρδευόμενων υπέρ των ξηρικών.

Αυτό όμως θα σήμαινε και κατά πολύ μειωμένα εισοδήματα στους μικρομεσαίους αγρότες και συνολικά στην τοπική οικονομία, κάτι που ούτε δίκαιο μπορεί να θεωρηθεί, ούτε βεβαίως μπορεί να γίνει αποδεκτή η αναπόφευκτη μαζική απομάκρυνση μικρομεσαίων καλλιεργητών από τα χωράφια τους, καθώς και η ταυτόχρονη αύξηση της ανεργίας σε αρκετές επιχειρήσεις εξαρτώμενες από τον πρωτογενή τομέα.

Και ας μην ξεχνάμε πως τέτοιες επιλογές οδηγούν αντικειμενικά σε ακόμη μεγαλύτερη αύξηση των εισαγωγών τροφίμων στη χώρα μας.

Στο θέμα αυτό μάλιστα αναφέρθηκε και ο πρώην πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς σε παρέμβασή του πριν λίγους μήνες για το αγροτικό ζήτημα στο Συνέδριο «Γαία Επιχειρείν», όπου φέρνοντας σαν παράδειγμα την Τουρκία, επεσήμανε χαρακτηριστικά πώς την έχουμε κάνει «*συμμέτοχο στο... πιάτο μας*» και «*από την οποία το 2023 εισήχθησαν 51 χιλ. τόνοι φρούτα και λαχανικά*»! (δες Capital.gr,26-04-24).

Συμπερασματικά, λύσεις εξοβελισμού σημαντικού μέρους των αρδευόμενων καλλιεργειών πρακτικά δεν προσφέρονται.

Η μόνη ρεαλιστική επιλογή είναι η διατήρηση του συνόλου των αρδευόμενων εκτάσεων στη Θεσσαλία και παράλληλα η ΑΜΕΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ (ΣΔΛΑΠ), σε συνδυασμό με το υπό έγκριση ΣΔΚ ΠΛΗΜΜΥΡΩΝ αλλά και των προτάσεων της Ολλανδικής ΗVΑ.

Αυτό σημαίνει την άμεση κατά το δυνατόν κατασκευή σύγχρονων έργων μεταφοράς και διανομής νερού, ώστε (σε συνδυασμό με την εκπαίδευση και παροχή κινήτρων στους αγρότες) να επιτύχουμε το ταχύτερο τον στόχο της εξοικονόμησης που θέτουν τα Σχέδια και να ενισχύσουμε (με αποθετικό τρόπο) τα υδατικά διαθέσιμα.

Σημαίνει επίσης την προτεραιοποίηση και σταδιακή υλοποίηση ΟΛΩΝ των προβλεπόμενων ταμιευτήρων περιμετρικά του θεσσαλικού κάμπου (Σκοπιά Φαρσάλων, Μουζάκι, Νεοχώρι, Πύλη, Ελασσόνα και άλλα μικρότερα).

Τέλος σημαίνει την λήψη πολιτικής απόφασης σχετικά με τα έργα μεταφοράς νερού από την ΛΑΠ Αχελώου και την ΟΡΙΣΤΙΚΗ «απόδραση» από τα αδιέξοδα των δέκα (τουλάχιστον) τελευταίων ετών, στα οποία μας οδήγησε η λεγόμενη «ακύρωση» των έργων Αχελώου (κυβέρνηση Αλ. Τσίπρα), η στασιμότητα και εγκατάλειψη των ημιτελών έργων και η συνέχιση της καταστροφικής αυτής τακτικής από την κυβέρνηση Κυρ. Μητσοτάκη.

Συνοπτικά, η ενίσχυση του υδατικού δυναμικού του ΥΔ Θεσσαλίας είναι η μόνη ρεαλιστική λύση για την εξισορρόπηση του έντονα παθητικού υδατικού ισοζυγίου στο ΥΔΘ.

Παράλληλα αποτελεί την θεμελιώδη επιλογή για την εφαρμογή του ΣΔΛΑΠ, ώστε σε συνδυασμό και με τις λοιπές υποδομές ταμίευσης νερού εντός της ΛΑΠ Πηνειού, τα σημερινά ετήσια ελλείμματα ύψους εκατοντάδων εκατ. κ. μ. νερού να υποχωρήσουν σταδιακά έως την τελική τους εξάλειψη.

ΤΟΤΕ ΜΟΝΟ θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις άμβλυνσης των ανταγωνισμών στην εξασφάλιση νερού για τις αρδεύσεις και εξαφάνισης του πολεμικού κλίματος που επικρατεί κάθε χρόνο στον τόπο μας.

Η σημερινή κυβέρνηση διαθέτει πλέον καλά επεξεργασμένα Σχέδια και τεκμηριωμένες επιστημονικές προτάσεις.

Χρέος της λοιπόν είναι να τα συνθέσει ΑΜΕΣΑ σε ένα ενιαίο εφαρμοστικό σχέδιο (masterplan) και χωρίς άλλη καθυστέρηση να προχωρήσει σε ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ.

Όσο τα βήματα αυτά δεν πραγματοποιούνται, όλο και περισσότερο θα αποτελεί ψευδαίσθηση πως η δημιουργία του ΟΔΥΘ η άλλες παρόμοιες ενέργειες θα μεταβάλουν την νοσηρή πραγματικότητα που όλα αυτά τα χρόνια βιώνουμε.

Στην περίπτωση αυτή η κατάσταση θα διαιωνίζεται και απλώς η «ανοχή» των σημερινών αρμόδιων κυβερνητικών ή/και αυτοδιοικητικών παραγόντων απέναντι στους απελπισμένους αρδευτές και οι συνακόλουθη

οικολογική καταστροφή θα συνεχιστεί μέσα από μία διαφορετική «φόρμα», αυτή του ΟΔΥΘ.

Καλή λοιπόν και χρήσιμη η δημιουργία ενός Οργανισμού ΔΥ (με τις επιφυλάξεις που κατά καιρούς διατυπώσαμε ως προς την κατάργηση των ΤΟΕΒ/ΓΟΕΒ και πιθανές τάσεις ιδιωτικοποίησης του αρδευτικού νερού), που όμως ούτε πανάκεια αποτελεί, ούτε θα λειτουργήσει ευεργετικά στον βαθμό που δεν ενισχυθούν, όπως προ είπαμε, τα υδατικά αποθέματα της Θεσσαλίας.

Λάρισα 25 Ιουλίου 2024

Για την Ε.Δ.Υ.ΘΕ

Γέμτος Φάνης, ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
Γιαννακός Κώστας, πρόεδρος Γεωπονικού Συλλόγου Λάρισας,
Κοτσιμπογεώργος Ηλίας, Πρόεδρος Οικονομικού Επιμελητηρίου Θεσσαλίας
Ντογκούλης Δημήτρης, πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/Κεντρικής Ελλάδας,
Σοφολόγης Δημήτρης, πρόεδρος Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Γεωπόνων